

SIĞIRCILIK ŞUBESİ ÇALIŞMALARI

Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsünde Siğircilik Şubesi faaliyetleri 1970-71 yıllarında Federal Almanya'dan ithal edilen Siyah-Alaca, Simmental ve Esmer ırkı siğirilerin adaptasyon çalışmaları ile başlamıştır.

Enstitü Siyah-Alaca sürüsü 1991 yılında TÜRK-ANAFİ Siğircilik Projesine süper elit sürü olarak dahil olmuş, bu amaçla 1991-92 yıllarında İtalya'dan getirilen toplam 50 baş süper elit gebe düve proje çerçevesinde enstitüye verilmiştir.

İlk yıllarda mevcut üç değişik ırktan oluşan materyalin adaptasyonu, çoğaltımı ve damızlık üretimi yönünde başlayan çalışmaları daha sonra yetiştirme tekniği, hayvan besleme, yemler, silo yemleri ve seleksiyon ıslahı konularında yapılan araştırmalar izlemiştir.

Ülke hayvancılığının en önemli problemi olan kaba yem açığını kapatmak üzere 1983 yılında yapılan bir çalışmayla; biçim zamanı ve üre ilavesinin hasıl mısır silo yeminin değerine etkileri araştırılmış; silolama sırasında hasıl mısır üre ilavesi, proteinin sindirim derecesinin ve silo yeminde sindirilebilir protein oranının önemli boyutlarda yükselmesine neden olmuştur. Silo yemine üre eklenmesinin, özellikle proteinin sindirim derecesine olan olumlu etkisi, erken biçilen hasıl mısırdaki geç biçilene oranla çok daha belirgin bulunmuştur.

Yine 1983 yılında yapılan bir çalışmada Süt Endüstrisi Kurumu İzmir Süt Mamulleri Fabrikasına gelen sütlerde antibiyotik aranmış ve penisilin içeren süttten yapılan beyaz peynirin bazı özelliklerine antibiyotiğin etkisi incelenmiştir. Penisilin içeren süttten yapılan peynirlerin yapı, görünüş ve tat yönünden iyi olmadığı, toplam bakteri sayısının kontrol grubuna oranla daha düşük, koliform bakteri sayısının ise daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Aynı yıl, TYUAP Ege-Marmara dilimi çiftçi şartlarında silaj deneme ve demonstrasyonlarına başlanmış; oniki yıllık dönemde (1983-1994) bölgede farklı yörelerde 32 silaj denemesi kurulmuş, il müdürlükleri demonstrasyonlar için 91 adet silaj makinesi satın almış ve 1992 yılında bölgede 176 silaj demonstrasyonu yapılmıştır. Bahse konu çiftçi şartlarında deneme ve demonstrasyonlarda yapılan ekonomik analizlerde özellikle mısır silajının çok ucuza mal edildiği ve ekonomik bir hayvancılık için silajın zorunlu olduğu belirlenmiştir.

1984 yılında Siyah-Alaca ve Esmer siğirilerde az sütle buzağı büyütme ve erken damızlıkta kullanma olanakları araştırılmış, deneme sonunda; buzağılara içirilen değişik oranlardaki süttün erkeklerde 6. ay, dişilerde ise 12. aya kadarki canlı ağırlık ve vücut gelişmeleri ile kesif yem tüketimine önemli bir etki yapmadığı saptanmıştır. Çalışmanın ikinci aşamasında düveleri erken damızlıkta kullanmanın gelişme, döl ve süt verimine ilişkin özellikler üzerine olumsuz bir etkisi saptanmamıştır. Yapılan ekonomik değerlendirmede de erken damızlıkta kullanmanın daha karlı olduğu sonucuna varılmıştır.

1985 yılında tamamlanan "Ege Bölge Zirai Araştırma Enstitüsünde yetiştirilen Siyah-Alaca, Esmer ve Simmental Siğirilerin Çeşitli Verim Özellikleri Üzerinde Araştırmalar" konulu çalışma sonucunda; döl ve süt verimine ilişkin kimi özellikler bakımından ırklar arasında önemli farklılıklar bulunmadığı, ancak Simmentallerin canlı ve vücut ölçüleri bakımından her iki ırka, 305 günlük süt verimi bakımından da esmerlere üstünlük gösterdiği anlaşılmıştır.

1985 yılında kaba yem kaynağı olarak bazı silo yemlerinin süt verimine ve içeriğine etkileri araştırılmış ve ele alınan silo yemlerinin süt verimine ve süttün içeriğine etkilerinin farklı olmadığı sonucuna varılmış, ırklar arasında da süt kuru madde içeriği hariç önemli bir farkın olmadığı saptanmıştır. Aynı yıl süt karma yemlerinde kurutulmuş kafes tavuğu gübresinin yem olarak kullanım olanakları üzerine yapılan bir çalışmada, yeme % 30 oranında tavuk gübresi eklenmesinin yem tüketimini olumsuz yönde etkilediği, oran arttıkça yem tüketiminin azaldığı görülmüştür. Karma yemin içerdiği gübre oranı; süt verimi, süt kuru maddesi, süt protein ve yağ içeriğini olumsuz yönde etkilememiştir.

1989 yılında kimi kaba yemlerin süt verimine ve süttün bileşimine etkileri konulu çalışmayla kaliteli kaba yem (mısır silajı ve kuru yonca) kullanımının süt miktarını belirli bir ölçüde arttırsa da, diğer kaba yemlere göre farklılıkların istatistiki önemli olmadığı saptanmıştır.

Ege Bölgesi süt ve besi sığırcılığı işletmelerinin çeşitli özellikleri üzerinde yapılan araştırmada (1989); bölge işletmelerinin çok büyük bir bölümünü 1-5 başlık cüce işletmelerin oluşturduğu saptanmıştır. İncelenen işletmelerde kaba yem üretiminin yetersiz olduğu, yemlemenin bilgisizce yapıldığı, kayıt tutulmadığı, çok azında silaj yapıldığı belirlenmiştir.

Değişik hasat mekanizasyonu sistemlerinin kışlık ikinci ürün fiğ-arpa silajının kalitesine etkileri üzerinde yürütülen araştırmada (1994) ise çiftçinin yaygın kullandığı vurmali tip ot silaj makinasıyla hasatta; silaj yem kalitesinin düşük olduğu, soldurma ve koşullandırma işlemlerinin uygulanmasıyla silaj yem kalitesinin arttığı belirlenmiştir.

1995 yılında seyyar kulübelerde buzağı büyütme imkanları üzerine yürütülen deneme süresince, değişik gelişme dönemlerinde dışarıda ve içeride büyütülen buzağılar arasında canlı ağırlık artışları, vücut ölçüleri, yem tüketimleri ve yemden yararlanma bakımından istatistiki önemli farklılık saptanmamış, ahır içinde büyütülenlerde daha fazla ishal olayı görülmüştür.

Ayçiçeğinin kurağa tolerans gösteren bir bitki olması, bu özelliği nedeniyle de sulama suyunun sınırlayıcı faktör olduğu durumlarda hem birinci hem de ikinci ürün üretim devrelerinde silaj yapımında alternatif bir bitki olarak değerinin saptanması üzerine 1996 yılında yürütülen bir araştırmada; çiçeklenmenin tamamlandığı devrenin (R6), silaj için en uygun hasat zamanı olduğu belirlenmiştir.

İzmir ilinde yer alan süt ve besi sığırcılığı işletmelerinde beslemenin çeşitli yönleriyle incelenmesinde (1999); süt işletmelerinde son yıllarda süt veriminde yem bitkileri üretimi ve özellikle silaj yapımında belirgin bir artış olduğu, yetiştiricilerin tahsil durumunda bir gelişme gözlemlendiği, kapalı-bağlı ve yarı açık-serbest ahırların süt ve besi işletmelerinde en yaygın ahır tipi olduğu saptanmıştır. Yetiştiricilerin en önemli sorunlarının başında ürün fiyatlarının ucuzluğunun, başta yem olmak üzere girdi fiyatlarının pahalılığının ve yurt dışından özellikle kasaplık amaçlı hayvan ve et ithalatının geldiği görülmüştür.

2000 yılında tamamlanan Siyah-Alaca ve Farklı Etçi Irk Melezlerinin Besi Performanslarının Araştırılması 1. Piedmont x Siyah Alaca, Limuzin x Siyah Alaca Melezlerinin Gelişme ve Besi Performansları konulu araştırma sonucunda Siyah Alaca ve melez grupları arasında günlük ortalama canlı ağırlık artışı, yem tüketimi ve yemden yararlanma bakımından bir fark gözlenmemiştir.

2001 yılında tamamlanan Enginar Sap ve Yapraklarından Silaj Yapma Olanakları başlıklı çalışmada ise yapraklı enginar saplarının; gerek silo katkı maddesi kullanılmadan gerekse melas, buğday kırığı, pamuk tohumu küspesi ve üre gibi enerji ve protein kaynaklarının ilave edilerek silolanması durumunda "pekiyi" nitelikli bir silaj elde edildiği görülmüştür.

Ülkemiz sığırcılığının önemli sorunlarının başında, hayvan başına ortalama verim düşüklüğü ve kaliteli damızlık hayvan açığı gelmektedir. Bu sorunların çözümü için süt veriminde seleksiyon kriteri olarak bir laktasyon dönemi için 7 ton süt belirlenmiş, bunun altındakiler sürü dışı bırakılmıştır. Damızlıkta da önemli hastalıklardan ari ve aşıli damızlıkların ıslah edilerek, gebe düve olarak üreticilere ulaştırılması tarım ekonomisine katkısı açısından çok önemlidir.

Enstitü; sığırcılığa yönelik sun'i çayır-mera oluşturulması, besleme ve silaj denemeleri, kaliteli ve damak tadına hitap eden ve et üretimini artırma potansiyeli olan melezlerle, ihtiyaç duyulan damızlık gebe düvelerin üretimi gibi konularda çalışmalarını azimle sürdürmek niyetindedir.